

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

COVALENCO Elena
CATAN Liliana
DIACONU Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Scutaru Ana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

DAȘCHEVICI Nicolai XXXXX, *născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.07.2017 – 24.11.2017;

Instanța de apel: 21.12.2017 – 25.04.2018;

Instanța de recurs: 20.06.2018 – 14.11.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul central din 24 noiembrie 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Dașchevici N. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal la 1 an închisoare, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite în privința lui Dașchevici N. a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Zacuțelu V. și Zacuțelu D. în privința cărora decizia instanței de apel nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Dașchevici N., la 09 februarie 2017, aflându-se în incinta clădirii de pe str. Ștefan cel Mare 98 din or. Strășeni, unde este amplasată Judecătoria Strășeni, în procesul examinării cauzei penale nr. 2015338052, pornită în baza art. 166¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, în privința lui Ciobanu I., Cotuna M. și Moisei S., fiind audiat în calitate de parte vătămată și preîntâmpinat despre răspunderea ce o poartă pentru prezentarea cu bună-știință a declarației mincinoase de către partea vătămată, conform art. 312 Cod penal, având

scopul de a denatura adevărul, știind cu certitudine împrejurările de fapt, care aveau legătură cu cauza respectivă, acționând cu intenție, a făcut cu bună știință declarații false, și anume, a declarat că:

„Cu inculpații nu sunt în nici o relație. Până la faptă nu au fost cunoscuți Dumitru m-a rugat să-l ajut să aducem crengi pentru foc din pădure ... Noi cu căruța cu lemne ne-am pornit la Zacuțelu acasă. A venit pădurarul Ciobanu I. și a spus că noi încălcăm legislația și a spus să mergem cu el spre ocol Ciobanu T. în pădure nu a fost. Acuma îl văd pentru prima oară. Erau atunci numai trei persoane. Era întuneric și nu am văzut dacă aceste trei persoane erau cu arme. Eu nu am fost bătut în noaptea ceia de persoanele celea trei. Eu m-am pornit mai înainte și nu am văzut ca să fie bătuți Zacuțelu D. și V. Împușcături în acea noapte nu au fost, eu nu am auzit. Era un scuter acolo. Scuterul mergea, dar nu știu cine era la volan Nu am fost influențat de nimeni. Ce am spus la urmărirea penală nu prea țin minte. Tot ce țin minte, am povestit acum. Semnătura posibil este a mea. Seamănă cu a mea. Erau trei persoane care s-au apropiat de noi, nu patru. Nu au zis să ne punem la pământ. Declarații veridice am spus aici. La urmărirea penală poate puțin am greșit.

Procesul-verbal la poliție nu țin minte dacă l-am citit Procesul-verbal de audiere suplimentară, semnătura îmi aparține. Nu este adevărat ce am spus la urmărirea penală Nu țin minte dacă am scris plângeri la poliție. Poate eu m-am zgârâiat, când m-am dus la pădure am avut leziuni. Am fost la medic legist. Eu nu am întrebat pentru ce trebuie de dus acolo ... Eu nu am fost impus să mă duc la medic. Nu țin minte ce am spus la medic.”

Însă, în cadrul urmăririi penale, unde, de asemenea, a fost avertizat de răspunderea pe care o poartă pentru prezentarea cu bună știință a declarațiilor mincinoase, conform art. 312 Cod penal, Dașchevici N. a declarat expres că: aproximativ la 25 iulie 2015, ora 16:30, a primit un apel telefonic de la Zacuțelu D., care i-a solicitat să meargă în pădurea din apropiere ca să-l ajute să aducă acasă niște lemne. El a mers acolo cu căruța sa și acolo era cet. Zacuțelu D. și cu Zacuțelu V., cu o căruță plină cu lemne cu lungimea de 2-3 (m) și grosimea de 5-8-10 (cm), acele lemne erau uscate. După care, ei au încărcat lemne și în căruța sa, el i-a ajutat. În timp ce încărcau căruța, de ei s-au apropiat patru persoane de gen masculin. Atunci acele patru persoane le-au cerut să se culce toți la pământ și ei s-au aruncat asupra lor și i-au pus la pământ. Când el s-a ridicat, feciorul pădurarului pe nume Tudor, i-a aplicat o lovitură cu patul de la pușca de vânatoare pe care o avea în mână în partea dreaptă a capului. Arma ceea era cu două țevi, însă nu știe cum erau poziționate, deoarece nu a reușit să-i atragă atenția. Pădurarul, Ciobanu I., avea în mână un pistol, din care a efectuat împușcături, însă câte anume nu-și amintește. Acele două persoane, care erau cu pădurarul și fiul acestuia, una din ele era înarmată cu pușcă de vânatoare, cu lungimea de aproximativ 90 (cm), nu a observat câte țevi avea. Acea persoană a efectuat o împușcătură în roata din partea dreaptă din față la căruță. Ulterior, a aflat că acea persoană, care era cu pușca era ginerele pădurarului. Atunci a auzit 4 sau 5 împușcături, cine concret și câte a efectuat nu ține minte. Atunci feciorul pădurarului Tudor, i-a aplicat lui Zacuțelu D. și Zacuțelu V. lovituri cu pumnii și picioarele peste

diferite părți ale corpului, adică în regiunea feței și peste corp, care și câte lovituri i-au aplicat lui Zacuțelu V. și Zacuțelu D. el nu cunoaște. Pădurarul, Ciobanu I., îl întindea și i-a aplicat aproximativ 2 lovituri cu pumnul în regiunea abdomenului. Ginerele și persoana străină lui nu i-a aplicat lovituri. După aceasta ei au mers împreună cu acele persoane la casa pădurarului. Acolo a ajuns și el împreună cu Zacuțelu V. și Zacuțelu D., pădurarul Ciobanu I. și încă a patra persoană străină. Ginerele și feciorul pădurarului au dispărut undeva cu tot cu arme. Apoi la fața locului au sosit colaboratorii de poliție, care au întocmit actele necesare.

Fiind audiat suplimentar, în calitate de parte vătămată, la 28 aprilie 2016, Dașchevici N. a declarat că susține cele declarate de el anterior pe acest caz. Suplimentar, a declarat că ei erau de tot 4, pădurarul Ciobanu I., fiul acestuia Ciobanu T., ginerele pădurarului și încă un băiat care lucrează la pădurar a căror date nu le cunoaște, dar poate să-i recunoască în cazul în care îi vor fi prezentați spre recunoaștere. Pădurarul avea pistol în mâni, fiul lui pe nume Tudor avea o pușcă cu două țevi poziționate vertical, de ce calibru și model nu cunoaște. Pușcă avea în mână și ginerele lui pădurar, însă ce model nu cunoaște. Al patrulea avea în mâni ceva asemănător cu topor însă precis nu poate să afirme, deoarece ei repede au năvălit asupra lor și i-au bătut și nu a tras atenția la toate detaliile. Pe el l-a lovit fiul lui Ciobanu I. cu patul puștii în cap și torace, iar pădurarul l-a lovit cu pumnul în piept, fiind susținuți de ceilalți doi care strigau la ei să se culce la pământ, afirmând că vor vedea ei ce vor păți pentru faptul că au încercat să fure lemne din pădure. Ei au reușit să ascundă armele și s-au schimbat de pantaloni, când a venit poliția ei deja nu mai avea armele. Ei mai erau cu un scuter. În timp ce Ciobanu T. lovea cu arma, aceasta a împușcat și i-a spart pantalonii pădurarului de la uniformă cea de camuflaj. În roata de la căruță a împușcat ginerele pădurarului. În urma violenței care a fost aplicată asupra lui el a suferit fizic și psihic.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Dașchevici N. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, *prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către martor, acțiune care a fost săvârșită în examinării cauzei, legate de învinuirea de săvârșirea unei infracțiuni grave*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și inculpatul Zacuțel D.

3.1. Procurorul, invocând ilegalitatea sentinței, a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații să fie recunoscuți culpabili de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, însă să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani. În baza art. 90 Cod penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de 3 ani.

În apelului înaintat, acuzatorul de stat a indicat că nu este de acord cu sentința doar în partea stabilirii pedepsei, or, instanța de judecată nu a ținut cont de circumstanțele cazului, nefiind luate în considerație nici împrejurările de fapt în care a fost comisă infracțiunea. Pedepsa solicitată de către acuzare a avut drept scop corectarea și reeducarea inculpaților, ca urmare a prevenirii săvârșirii de către aceștia a unor noi infracțiuni.

Apelantul a menționat că, pedeapsa aplicată inculpaților nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale, și anume, corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea nominalizată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

3.2. Inculpatul Zacuțelu D., în apelul declarat a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2018, apelul declarat de inculpatul Zacuțelu D. a fost respins, ca nefondat, iar apelul procurorului – admis, cu casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia inculpaților Dașchevici N., Zacuțelu V. și Zacuțelu D., recunoscuți vinovați în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, li s-a aplicat pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita activități în domeniul administrației publice locale pe un termen de 2 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor o încadrare juridică corectă, însă în partea stabilirii pedepsei nu a ținut seama de toate circumstanțele cauzei stabilindu-le neîntemeiat inculpaților o pedeapsă prea blândă, pentru fapta comisă. Or, conform art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Din considerentele menționate, analizate în coraport cu materialele cauzei instanța de apel, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Subsecvent, instanța de apel a reținut însă că, aplicarea față de inculpații a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, fără privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal pe un termen de 2 ani, nu poate fi considerată legală din motivul, că acesta nu va aduce la corectarea inculpaților și nu va restabili echitatea socială.

Prin urmare, s-a concluzionat că instanța de judecată a stabilit inculpaților o pedeapsă injustă și prea blândă, or la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale aplicate în privința inculpaților urma să țină cont de categoria infracțiunii săvârșite (crimă intenționată – prezentarea cu bună-știință a declarației mincinoase de către partea vătămată, săvârșită în cadrul judecării cauzei), de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, și nu în ultimul rând, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Or, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale din același cod.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocata Scutaru A. acționând în numele inculpatului Dașchevici N., contestă cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a sentinței, prin care Dașchevici N. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal la 1 an închisoare, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Recurenta pretinde că, instanța de apel i-a stabilit inculpatului Dașchevici N. o pedeapsă prea aspră pentru fapta comisă, neținând seama, în acest sens, că acesta a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, se caracterizează pozitiv, este o persoană tânără și are un lucru permanent.

De asemenea, avocata menționează că instanța de apel nu a luat în considerare prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, aplicându-i inculpatului o pedeapsă prea aspră. Pe de altă parte, prima instanță corect a consemnat că, intentarea dosarului penal, aplicarea unei pedepse, se va răsfrânge negativ asupra personalității inculpatului, ceea ce deja reprezintă o pedeapsă destul de severă pentru acesta.

În drept, recurenta își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de apărătorul inculpatului menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru considerentele ce urmează.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat. Soluția instanței prin care se dispune inadmisibilitatea cererii de recurs, din motiv că este vădit neîntemeiată, se materializează în efectuarea verificării tuturor

cazurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, drept urmare constatându-se că actul recurat este conform legii, fără a prezenta vreo lipsă de natură să-l afecteze și să genereze desființarea acestuia.

De asemenea, conform prevederilor expuse în art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de titularul cererii de recurs.

În speță, se constată că recurenta invocând temeiul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în care este expus că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond, în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar stipulărilor legale, pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței prin care Dașchevici N. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal la 1 an închisoare, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

În același timp, se notează că, recurenta este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, respectiv în această parte Colegiul penal nu se va expune.

Instanța de recurs consemnează că găsește vădit nefondate criticele ce vizează individualizarea pedepsei aplicate inculpatului de instanța de apel, rezultând în acest sens din însăși scopul pedepsei penale exclamat în art. 61 Cod penal de legislator, potrivit căruia pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte infracționale.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, fiind incident art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, în baza căruia de către instanța de apel lui Dașchevici N. i-a fost aplicată pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de a exercita activități în domeniul administrației publice locale pe un termen de 2 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani.

Sancțiunea prescrisă la art. 312 alin. (2) Cod penal, prevede două forme alternative de pedeapsă principală: amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau

închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Pentru justa efectuare a operațiunii de individualizare a pedepsei în privința inculpatului urmează să se țină seama de prevederile din alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură penală, potrivit cărora inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Astfel, noile limite ale pedepsei sub formă de închisoare, reieșind din dispoziția alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură, se cuprind între 3 luni și 3 ani și 4 luni.

La caz, instanța de apel a ținut seama de rigorile legii în acest sens și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă și proporțională faptei comise de acesta, de 3 ani închisoare, adică în limita prevăzută de lege, având în vedere faptul că dânsul și-a recunoscut vina și se căiește de cele săvârșite.

Totodată, instanța de recurs remarcă faptul că, este prerogativa instanței de apel să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea unei pedepse orientate spre maximul sau minimul prevăzut de lege, iar în formarea acestei convingeri, instanța de judecată a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, care au fost luate în considerare în deplină măsură.

Mai mult ca atât, instanța de recurs consideră că instanța ierarhic inferioară a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor acestei cauze și nemijlocit a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul acestuia înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, precum și a ținut cont de circumstanțele comiterii acestei infracțiuni, de scopul urmărit, stabilindu-i în acest sens o pedeapsă proporțională faptei comise.

Drept urmare, intervenția în această soluție este lipsită de temeii juridic, întrucât quantumul pedepsei este în limitele prevăzute de lege, iar modificarea acesteia de către instanța de apel, a fost întemeiată și argumentată prin raționamente nepasibile criticilor.

Pe cale de consecință, instanța de recurs reiterează că motivarea pe care instanța de apel a formulat-o în vederea statuării asupra majorării quantumului pedepsei aplicate inculpatului Dașchevici N. o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere și cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37) a hotărârii din cauza *Albert vs. România din 16.02.2010* a indicat expres că, art. 6§1 din Convenție, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, fapt ce determină inutilitatea expunerii lor repetate în prezenta decizie.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat exigențele legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs depusă de avocata Scutaru A. în numele inculpatului Dașchevici N., nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Scutaru Ana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe Dașchevici Nicolai XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 decembrie 2018.

Președinte

COVALENCO Elena

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

DIACONU Iurie